

A KÚRIA

Kvk.I.37.491/2014/3.szám

A Kúria a kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság (alperes címe) 2014. április 11. napján meghozott 1019/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelme folytán megindult nemperes eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

végzést:

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 1019/2014. számú határozatát helybenhagyja.

A le nem rótt 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Egy magánszemély beadványozó 2014. április 4-én kifogást nyújtott be a Budapest 14. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB), mert észlelte, hogy a Pesti út mentén a R. Kft. két munkatársa 2014. április 3-án 12 óra 10 perckor Lukoczki Károly, az MSZP-EGYÜTT-DK-PM-MLP jelölő szervezet jelöltjének villanyoszlopra elhelyezett plakátjait eltávolította. Kifogást tevő szerint mindez sérti a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 144. §-ában foglalt a választási plakátokra vonatkozó rendelkezéseit, továbbá ellentétes a Kúria Kvk.II.37.307/2014/3. számú végzésben kifejtettekkel. Álláspontja szerint a plakát eltávolítása a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét is sérti.

Az OEVB a 2014. április 6-án kelt 45/2014. (IV. 6.) számú határozatával a kifogást elutasította. Megállapította, hogy a tárgyi plakát eltávolítására nem valamely választási bizottság döntésének eredményeképpen, szankcióként került sor, hanem Rákosmente jegyzője, mint a Rákosmenti Közterület-felügyelet vezetője tájékoztatása nyomán a BKK Zrt. - a Fővárosi Önkormányzat nevében gyakorolt közútkezelői minőségében - kérte fel az önkormányzatot a munkálat elvégzésére. Az OEVB leszögezte továbbá, hogy a közútkezelő tevékenységének vizsgálatára nem terjed ki a hatásköre, illetve a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 12. § (5) bekezdés alapján eljáró közútkezelő a jogszabály keretei között jogosult a reklám célú hirdető berendezések eltávolítására. Az OEVB arra a következtetésre jutott, hogy

jogszabályi felhatalmazás alapján eljáró jogkör-gyakorlójával szemben jogellenességet választási eljárás szempontjából nincs lehetősége megállapítani.

Beadványozó 2014. április 9-én fellebbezést nyújtott be, melyben kérte az első fokú határozat megváltoztatását, jogszabálysértés megállapítását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől. Fellebbező szerint az OEVB hibás jogértelmezés alapján jutott téves következtetésre, mikor a határozat indokolásában kifejtette, hogy a közútkezelő tevékenységének vizsgálatára nem terjed ki a hatásköre. Hivatkozott a Kúria Kvk.III.37.399/2014/3. számú és a Kvk.II.37.307/2014/3. számú határozatában kifejtettekre, mely szerint a választási plakátok elhelyezésére kizárólag a Ve. 144. §-ának rendelkezései irányadóak.

A Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban: NVB) 2014. április 11-én kelt 1019/2014. számú határozatával az OEVB határozatát megváltoztatta és megállapította, hogy a kifogással érintett plakátok eltávolítása a Ve. 144. § (3) bekezdésébe ütközött.

Indokolásában hivatkozott a Kúria 2014. március 17-én kelt Kvk.II.37.307/2014./3. számú és a 2014. március 19 kelt Kvk.III.37.355/2014/3. számú végzéseire, melyek rögzítik, hogy a választási plakátok elhelyezésére a Ve. 144. §-a tartalmaz szabályokat. A választási plakát tekintetében a Ve. 144. § (3) bekezdése azt az általános szabályt rögzíti, hogy plakát a kampányidőszakban - a (4)-(7) bekezdésben meghatározott kivételekkel - korlátozás nélkül elhelyezhető. A Ve. 144. § (3) bekezdés helyes értelmezése szerint a választási plakát elhelyezésére kizárólag a Ve. 144. §-ának rendelkezései az irányadóak. A választási szervek e rendelkezéseknek való megfelelést vizsgálhatják, míg a Ve-n kívüli a közúti közlekedési szabályokat, a reklámtáblák elhelyezésére vonatkozó rendeleti szabályokat nem alkalmazhatják, illetve a tulajdonosi vagy hatósági jogkörben hozott határozatokat nem vizsgálhatják tekintve, hogy a Ve. 144. §-a egy zárt szabályrendszert alkot.

Az NVB - hivatkozva a Kúria 2014. április 11. napján kelt, Kvk.I.37.476/2014/3. számú határozatában kifejtett jogi érvrendszerre - megállapította, minthogy plakát eltávolításával kapcsolatban merült fel jogvita a választási szervek előtt és a plakáttal kapcsolatos kérdéseket a Ve. szabályozza, tévedett az első fokon eljáró választási szerv, amikor hatásköre hiányát állapította meg. A Kúria ugyanis ezen eseti döntésében rámutatott arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság korábbi eseti döntésében a már nem hatályos választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény alapján fejtette ki, hogy a törvény szervei hatálya alá nem tartozó szervek nem résztvevői a tárgyi hatály szerinti választási eljárásnak. (Kvk.III.37.305/2004/2.). A Kúria a fenti számon hivatkozott,

legutóbbi döntésében hangsúlyozta, hogy a 2014-es országgyűlési képviselők választási eljárására irányadó Ve. már nem tartalmazza a személyi hatály alá tartozó szervek felsorolását, ebből következőleg nem lehet a hatály alól kivettnek tekinteni az önkormányzati szerveket.

Az NVB - utalva a Kúria álláspontjára - megállapította, hogy jelen ügyben a választási bizottságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a helyi önkormányzat jegyzője a kifogással érintett tevékenységét milyen jogi keretek között végezte, és a tevékenység alapján megállapítható a Ve. rendelkezéseinek sérelme. Fentiek értelmében az NVB megállapította, hogy a kifogásban megjelölt, a Rákosmentei Önkormányzat jegyzőjének a választási plakátok eltávolítása tárgyában tett intézkedése is a Ve. hatálya alá tartozik, s így megítélését csak az erre vonatkozó jogszabályi keretek között lehetett elvégezni.

Az NVB - figyelemmel a Kúria 2014. április 11. napján meghozott döntésben kifejtettekre - megállapította, hogy az önkormányzat a választási plakátok eltávolításával kapcsolatos döntésével és a plakát eltávolításával megsértette a Ve. 144. § (3) bekezdésében foglaltakat.

A fellebbező a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjának megsértését is állította. Ez azonban a NVB álláspontja szerint nem volt megállapítható, ugyanis a választási plakátokkal kapcsolatos önkormányzati hatáskörbe tartozó tulajdonosi vagy hatósági jogkör gyakorlásával kapcsolatos joggyakorlat nem volt egyértelmű. Ezért rosszhiszeműség vagy rendeltetésellenes joggyakorlás nem volt megállapítható.

Az NVB határozatának bírósági felülvizsgálata iránt Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata terjesztett elő kérelmet.

Sérelmezte a határozat jogorvoslati kioktatását, mert álláspontja szerint az nem volt teljes körű, az ügy érdekében pedig kifejtette, hogy az NVB-nek a Ve. 144. §-ával kapcsolatos jogértelmezése téves, mert nincs a Ve-ben olyan rendelkezés, amely bármely más (nem konkrétan a választási eljárás során alkalmazandó) jogszabály alkalmazását kizárná az OEVB hatásköréből. Álláspontja szerint a Ve. rendelkezései inkább azt erősítik, hogy az OEVB-nek az eljárása során a választási eljárási jogszabályokon kívüli joganyagot is alkalmazni kell. Nyilvánvaló, ha egy választási eljárás során kívüli jogszabály valamely hatóságnak, bíróságnak kizárólagos eljárási hatáskört biztosít, akkor ezen konkrét jogszabály alkalmazásával kell az OEVB-nek saját hatásköre hiányát megállapítania. Az NVB határozata kiemelte, hogy a választási eljárási szabályokat úgy kell kezelni, hogy azok a választások idején speciális, különálló

jogszabályi kört alkotnak, amelyek alkalmazásakor további jogszabályokra az OEVB-nek nem kell figyelemmel lennie. Ugyanakkor a határozat ezen jogértelmezés jogszabályi alapját nem indokolja. A kérelmező szerint ezen értelmezés mellett akár az a helyzet is előállhat, hogy egy út közepére állítanak fel plakátot, és az nem lesz eltávolítható. Tárgyi esetben a közútkezelő minősítette a plakátokat - amelyek történetesen választási plakátok voltak - egyéb jogszabályba ütközőnek, és intézkedett azok leszedéséről. A kérelmező álláspontja szerint az OEVB járt el helyesen, amikor hatáskörének hiányát állapította meg, hiszen a közútkezelői tevékenységgel kapcsolatos panaszok elbírálásának nem fóruma. A jogszabályi felhatalmazottság kizárja a jogellenességet, és ennek megállapításától az OEVB-t semmilyen jogszabályi rendelkezés nem zárja el. Az ezzel kapcsolatos NVB álláspont önkényes, melynek megváltoztatására kéri a Kúriát a kérelmező.

A bírósági felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.

Amint arra az NVB határozata is hivatkozott, a választási plakátok elhelyezése, illetve az e tárgyban benyújtott jogorvoslatok elbírálása jogi kérdéseivel az új Ve. szabályainak értelmezésével a Kúria már több határozatában állást foglalt. Így a Kvk.I.37.476/2014/4. számú döntésében rögzítette: a Ve. 144. §-ának helyes értelmezéséből következik, hogy választási plakát elhelyezésére kizárólag a Ve. 144. §-ának rendelkezései az irányadóak. A választási szervek a Ve. rendelkezéseinek való megfelelést vizsgálhatják, míg a közúti közlekedési szabályok, továbbá a reklámtáblák elhelyezésére vonatkozó rendeleti szabályok alkalmazásának választási ügyben nincs helye, tekintve, hogy a Ve. 144. §-a egy zárt szabályrendszert alkot.

A Ve. 144. §-ának (3) bekezdése értelmében plakát a kampányidőszakban - a (4)-(7) bekezdésben meghatározott kivételekkel - korlátozás nélkül elhelyezhető. Ezek a korlátozások a választás kampányidőszakában a következők: a 144. § (4) bekezdése értelmében épület falára, kerítésre plakátot elhelyezni kizárólag a tulajdonos, a bérlő, illetőleg - állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén - a vagyonkezelői jog gyakorlójának hozzájárulásával lehet. Az (5) bekezdés szerint egyes középületeken, vagy a közterület meghatározott részén plakát, illetve óriásplakát elhelyezését a helyi önkormányzat, a fővárosban a Fővárosi Önkormányzat műemlékvédelmi, környezetvédelmi rendeletben megtilthatja. Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos. A (6) bekezdés alapján a választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezés elhelyezésére, valamint az óriásplakátok vonatkozásában a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni. Végül a (7) bekezdés szerinti korlátozás szerint a

plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen. A plakátot az, aki elhelyezte vagy akinek érdekében elhelyezték, a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani, vagy ennek elmaradása esetén az eltávolítás költségét viselni.

Jogszerűen foglalt tehát állást az NVB, amikor megállapította, hogy az önkormányzat a választási plakátok eltávolításával kapcsolatos döntésével és a plakát eltávolításával megsértette a Ve. 144. § (3) bekezdésében foglaltakat, és ez okból megváltoztatta az OEVB határozatát. A kúriai végzésekre utalással helyesen hivatkozott arra, hogy a 2014-es országgyűlési képviselők választási eljárására irányadó Ve. már nem tartalmazza a személyi hatály alá tartozó szervek felsorolását, ebből következőleg nem lehet a hatály alól kivettnek tekinteni az önkormányzati szerveket.

Rámutat a Kúria, hogy adott jogorvoslati kérelem elbírásánál csak a konkrét ügy tényállását és a hatályos jogszabályt lehet irányadónak tekinteni, jövőben esetlegesen előfordulható feltételezett tényállások előrevetítése a felülvizsgálatot nem befolyásolhatja.

A kérelmező az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a le nem rótt eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam visel.

A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Hajnal Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet sk. előadó bíró, Huszárné dr. Oláh Éva sk. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő